

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 301 (3433) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Drótakadályokkal, aknamezőkkel és légvédelmi ágyúkkal körülvett területen folyt le a kairói tanácskozás

Japán „térdrékényszerítése” volt az értekezlet főtárgya — Szovjet támadó tevékenység csökkenését várják a németek — Ot kínai hadosztályt semmisítettek meg a japánok a Hunan tartományban indított új hadművelet során

Kairóból jelentik: (B. T.) Szerdán késő este Kairóban külön közleményt adtak ki, amely így szól:

Roosevelt elnök, Csang-Kai-Sek tábornagy és Churchill miniszterelnök katonai és diplomáciai munkatársaik kíséretében Észak-Afrikában értekezleten vettek részt. A tanácskozás véget ért. A résztvevő nemzetek vezérkarai megállapodtak azokban a hadműveletekben, amelyek szükségessége Japán leverésére. Kína, az Egyesült Államok és Nagybritannia eltökélt szándéka, hogy nem csökkenő erővel folytatja a harcot a közös ellenség ellen szárazföldön, tengeren és levegőben. Azért harcolna, hogy határt szabjanak Japán hódító szándékának és egyben megbüntessék. Nem harcolnak önző célokért, területi nyereségért. Japánt kényszerítik azoknak a szigeteknek visszaadására, amelyeket az 1914. évi világháború óta megszállott. Eltökélt szándékuk, hogy visszaszerzik Kínának japán iga alá hajtott részeit, mint Mandzsuriát, Formozát és a Fülöp-szigeteket. Azonkívül kényszerítik mindazon területek kiürítésére, amelyeket erőszakkal vett birtokba. A koreai lakosságnak visszaadják függetlenségét. E cél érdekében az egyesült nemzeteknek a Japánnal harcbanál-

ló tagjaival együtt-folytatják a háborút a nehézségekre és időre való tekintet nélkül, mindaddig, amíg Japán nem ajánlja fel a feltétel nélküli megadást.

Tanácskozás drótakadályok között

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol híroroda részleteket közöl azokról a messzemenő rendszabályokról, melyeket Kairóban az értekezlet résztvevőinek oltalmára végeztek. Az értekezlet helye körül ugyanúgy állították a drótakadályokat, mint ahogy fontos védelmi helyeken szokásos. A Kairó felé vezető útvonalakon minden 3 kilométerre őrség és az értekezlet színhelye körül körös-körül őrségek állottak, amelyek a be- és kifelé közlekedőket kétszer is megmotozták. Az értekezlet színhelye közelében légvédelmi ágyúk és fényszórók tömege sorakozott, s azonkívül a területet aknamezőkkel zárták körül. Az értekezlet résztvevői számára tágas óvóhelyet rendeztek be. A legnagyobb gondot természetesen Roosevelt, Churchill és Csang-Kai-Sek biztonságának szentelték. Bárhova mentek, válogatott kíséreléssel és motorkerékpáron haladt körülöttük.

Egyenesen Kiev irányában haladnak a német támadások

A Pest írja: Berlini jelentés szerint német részről a szovjet támadó tevékenység bizonyos csökkenését várják, még pedig elsősorban az időjárás változása miatt. Ami a különböző harcterek eseményeinek részleteit illeti, Kremencsugtól dél-nyugatra, a Dnyeper-ívből a legutóbbi híradás idején még súlyos harcok voltak,

azonban az itteni nagy szovjet támadások csak helyi keretekben mozgó eredménnyel jártak. A Kievtől nyugatra levő részen illetékes magyarozók utalnak arra az újabb német támadásra, amely világosan mutatja, hogy a támadások egyenesen Kiev irányában haladnak.

39 északamerikai bombázót lőtték le tegnap a németek

Zürichi jelentés szerint a nyugatnémetországi angolszász repülő-támadás célpontja ismét Solingen volt. Más szövetséges repülőrajok, melyek Afrikából indultak el, támadást intéztek Fiume és az adriai partvidék néhány más pontja ellen.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A német vadász- és romboló kötelékek a szerdai légitámadás elharításában az újabb jelentések szerint igen nagy eredményeket értek el. Újabb jelentések szerint tovább emelkedett azoknak az angol-amerikai gépeknek száma,

amelyeket december elsején a Nyugat-Németország ellen intézett légitámadás alkalmával elpusztítottak. Eszerint összesen 39 északamerikai repülőgépet lőtték le.

Amszterdamból jelentik: (MTI) Az angol híroroda szerint Londonban hivatalosan közölték, hogy német repülőek szerdán hajnalban megjelentek Anglia délnyugati része fölött. London fölött is jártak. Több helyen bombát dobtak le, melyek károkat okoztak és néhány embert megöltek.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti a délolaszországi harcokról: A Sangro alsó szakaszának elhárító sávterületén a német csapatok a legutóbbi nyolc napon a brit 8. hadsereggel szemben a legkeményebb ellenállást tanúsították és minden áttörési kísérletet megakadályoztak. Az angol repülőkötelékek kedden is ledobták bombaszőnyegeiket, de sem ezzel, sem az összefogott brit ütegek pergőtűzével nem tudtak kárt tenni a német ellenállás egységes harrendjében. Az Apenninek középső vidékén tovább tart az élénk helyi harci tevékenység.

Nankingból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A kínai főhadiszállás közli: A

japán haderő Hunan-tartományban, a Tundking-tónál folyó új hadműveletekben megsemmisített öt ellenséges hadosztályt.

Sanghaiból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az arcvonalról érkezett jelentések szerint a japán csapatok megszállták Csangteh városát, melynek birtokáért egy hete igen kemény harc folyt. A csungkingi csapatok már csak a város északkeleti részén tartják magukat, ahol súlyos harcok vannak. A csungkingi csapatok között egyre erősebben érzik a lőszerhiányt.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: December 1-én délután az ellenség légitámadást intézett Rangoon ellen. A japán vadászok a támadó 50 repülőgépből 13-at lőttek le, a légvédelmi ágyúk pedig kettőt. Rangoni jelentés szerint a támadás alkalmával az aranypagodát találat érte. Több látogató életét vesztette.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Buenos-Aires Maru nevű japán kórházhajó — a Domei Iroda jelentése szerint — november 27-én elsüllyedt a Csendes-tenger déli részén. A vöröskezes jelzésekkel szabályszerűen ellátott hajót négy motoros bombázó támadta meg és elsüllyesztette. A hadisérülteknek és a legénység tagjainak jórésze a tengerbe veszett, csak néhányat sikerült közülük megmenteni.

Kállay miniszterelnök szombaton válaszol a megajánlási vita során elhangzott felszólalásokra

Budapestről jelentik (MTI): A képviselőház csütörtökön délelőtt folytatta az 1944. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat tárgyalását. 10 órakor nyitotta meg az ülést Krudy Ferenc alelnök. A kormányt Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter képviselte.

Az első szónok Meskó Zoltán volt. Külpolitikai kérdésekkel kezdte beszédét. A beolvastásról szólva azt hangoztatta, hogy ezt a folyamatot sem megakadályozni, sem pedig erőltetni nem lehet. A helypolitikáról beszélve azt a meggyőződését hangoztatta, hogy ma jobban, mint bármikor a magyarság lelki egységére van szükségünk. Részletesen foglalkozott a zsidókérdéssel. Intézményes megoldást kér. Beszéde végén erősebb szociálpolitikát sürgetett a népszapo-

rodás érdekében. A javaslatot nem fogadta el.

Czermann Antal szintén szociálpolitikai kérdéseket fejtegetett. A legnagyobb elismeréssel beszélt az Oncsáról. A gyermekhalandóság csökkentésére minden eszközt igénybe kell venni. Hosszasabban foglalkozott a társadalombiztosítással, az adópolitikával és hangoztatta, hogy a családi és szociális szempontokat kell figyelembe venni. A törvényjavaslatot elfogadta.

A következő szónok Papp Mihály volt.

Kállay Miklós miniszterelnök előreláthatóan szombat délelőtt beszél a képviselőházban és nagyszabású beszédben válaszol a megajánlási vitában elhangzott felszólalásokra.

Kállay miniszterelnök részvétlívira Harsányi Zsolt fiához

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Kállay Miklós miniszterelnök a következő táviratot küldte Harsányi Zsolt fiának: *Öszinte megilletődéssel értesültem édesatyja, Harsányi Zsolt, a kiváló magyar író haláláról. A megboldogult nemzeti történelmünknek és nagyaink életének megőrkítésé-*

vel irodalmunkat szántalan értékkel gazdagította és rendíthetetlen munkásságával a magyar szellemi élet, színműirodalom és magyar sajtó egyik kimagasló munkása volt. Kérem, fogadja gyászában szívből jövő együttérzésemet. Kállay Miklós m. kir. miniszterelnök.

A Duna-medencében mindig a magyar volt az egyedül uralkodó nép

Folytatja a képviselőház a megajánlási javaslat vitáját

Budapest. (MTI.): A képviselőház tegnap délután folytatta a megajánlási törvényjavaslat vitáját. Peyer Károly, a Szociáldemokrata Párt vezérszónoka az adórendszerrel, a jelenlegi ár- és munkabéreltolódásokról, a közellátás helyzetéről beszélt és kérte, hogy a munkások panaszainak meghallgatására külön szervet állítsanak fel. Kijelentette, hogy a háborút kezdettől fogva elítéli. Hangoztatta, hogy a magyar állam függetlenségének fenntartásában pártja csatlakozik az előző felelősök véleményéhez. A javaslatot nem fogadta el.

Peyer Károly felszólalása során ézováltásba került egyrészt a kormányzattal, másrészt a szélsőjobboldali pártokkal. Az elnök sorozatosan csengetett és figyelmeztette a képviselőket. Peyer Károlyt pedig egy ízben rendreutasította és két ízben a mentelmi bizottság elé utasította.

A Keresztény Néppárt deklarációja

Gróf Zichy János, a Keresztény Néppárt vezérszónoka deklarációjában ismertette pártjának állásfoglalását a kormányzat mai politikájával kapcsolatban. A legnagyobb figyelmet deklarációjának az a része kellette, amely pregnáns mondatokban foglalta össze a párt álláspontját az ország leglényegesebb kérdéseiben. A Néppárt szükségesnek tartja a parlamentaris rendszer fenntartását és küzd minden irányból jövő egyéni, vagy osztálydiktatura ellen. Egyik legfontosabb feladatnak jelölte meg a törvényes magyar királyság visszaállításának előkészítését. Követelte a jogegyenlőség teljes érvényesülését, az egyén természetjogainak betartását. A nagy történelmi múltú Néppárt hagyományainak súlyával állapította meg, hogy az ifjúság nevelésének a családban és az iskolában kell történnie. A párt demokratikus irányvonalának egyik főkövetelményeként a vélemény- és a munkaszabadságot állította a Ház elé. Megállapította, hogy a gazdasági rendszer csak a magántulajdon alapján építhető fel. Felajánlja együttműködését a kormánynak, már csak azért is, hogy a háborús állapotból az országot minél előbb kivezesse.

Indítvány a volt kommunista tanácsokban résztvevő képviselők ellen

Bródy András (kárpátaljai) hangoztatta, hogy a nemzeti gondolat megvalósításának gerincében áll az a tény, hogy

Dunamedencében az egyedül uralkodó nép mindig a magyar volt.

Azok a nemzetiségek, amelyek visszatértek, már nem élnek primitív életkörülmények között, hanem felnőtt gyermekek lettek és a magyarsággal együtt vállalják a közösségben a rájuk háruló munkát. Azután foglalkozott Kárpátaljának az anyaországhoz való csatlakozásának tényével és az előadott kérdésekkel. Kérte a miniszterelnököt, hogy tegye megfontolás tárgyává,

nem kellene-e nemzetiségi minisztériumot felállítani?

A javaslatot elfogadja.

Baky László elítélően nyilatkozott Peyer Károly felszólalásáról.

Határozati javaslatot terjesztett be arról, hogy *mindazok, akik a kommunizmus alatt a munka- és katonatanács tagjai voltak ne lehessenek képviselők és ha vannak ilyenek, azokat fesszák meg mandátumuktól.*

Kérte a földművelésügyi minisztert, hogy tegye a Ház asztalára azoknak névsorát, akik a zsidó birtokokból ötven holdnál nagyobb birtokot, vagy öt holdnál nagyobb szőlőt kaptak, mert az erről szállongó hírek között sok rágalom is van. Ezután Mussoliniről, a magyarság nagy barátjáról emlékezett meg.

A következő felszólaló Vozáry R. Aladár volt.

A legnagyobb tisztelettel és hálával gondol mindazokra a férfiakra,

A magyarságot meg kell erősíteni és meg kell védeni

Matolcsy Mátvás (MÉP) szerint a magyar kül- és belpolitikának útmutatója az ezeréves Magyarország. Önként adódik az a követelmény, hogy a magyarságot meg kell erősíteni és meg kell védeni. Ennek a feladatnak megoldásához három utat lát: Először a termelés fokozását, másodsor a szociális biztonságot. A magyarságot és a magyar faját mindenáron meg kell erősíteni. Ennek hangoztatása az ellenséges értelem legesélyesebb árnyékát sem jelenti a kisebbségekkel szemben, csupán az államfenntartó magyarság duzzadó erejét kell, hogy érezze minden percben az ország. Elismeréssel szól a gazdaságsadalomról, amely a háború ellenére is az ország minden talpalatnyi föld-

ahik a megszállás idején a kisebbségi magyarság élén állva dolgoztak a Trianonban elkövetett igazságtalanságok helyrehozásáért.

1918 előtt ezázerek vándoroltak ki az országból, de 1918-ban rádőbent a magyarság sorsának problémájára. A fennmaradás azt jelenti, hogy erősítsük meg magyarságunkat, mert ez egyúttal a Dunamedence békéjét is jelenti.

A nemzetiségi vidékeken rendkívül nagy jelentőségük van a magyar tanároknak és tanítóknak, mert ezek adják meg a magyar kultúra jellegét. Azután felsorolta azokat az előnyöket, amelyeket a nemzetiségek élveznek és amelyek birtokában a nemzetiségek kultúrája gyakran még a magyarság rovására is fellendült az anyaországban. A javaslatot teljes bizalommal elfogadja.

jét művelés alávette. A beszolgáltatási rendszerrel kapcsolatban kért terjesztett elő, hogy az egytől négyholdas gazdákat mentesítsék a beszolgáltatási kötelezettség alól. Végül a magyarság megerősödésének és megvédésének szempontjából felhívta a figyelmet a szociális biztonság kérdéssére. Elismeréssel szökött arról, hogy a zsidó birtokok rendezése végleg megoldást nyert. A mezőgazdasági réteg biztosítását az OMBI keretében képzeli el. Mivel a magyarság megerősödésének és megvédésének problémáit a kormányzat teljes mértékben magáévá teszi, a javaslatot bizalommal elfogadja.

Matolcsy Mátvás felszólalásával a napirend tárgyalására kitűzött idő eltelt és sor került az interpellációkra.

Interpellációk

Rócz Kálmán a miniszterelnökhöz az igazságügyi és közellátási miniszterhez intézett kérdést, amelyben szökött a lakásügyek helytelen intézését, bizonyos jogtalan eljárásokat és kilakoltatásokat. Horváth Ferenc a közellátási miniszterhez intézett interpellációjában a textilipar terén felmerült panaszokat tette szóvá és azonnali intézkedést kért.

Serényi Miklós gróf a belügyminisztert interpellálta a magyarországi zsidóság többszörös lakásainak igénybevételéről. Azt kérte, hogy a ké szobáknál nagyobb zsidólakásokat foglalják le és az arra érdemes családokat alantani akaró keresztényeknek juttassák.

Az utolsó interpelláló Budinszky László volt, aki a miniszterelnökhöz és az igazságügyminiszterhez intézett kérdést, hogy miért került a Jud Süssel kapcsolatos interpellációja miatt Gál Csaba a rendes bíróságtól

az öttagú külön tanácshoz. Radocsay László igazságügyminiszter válaszában kijelentette, hogy Gál Csaba már egy korábbi ügyből kifolyólag az ötös tanács elé került. Amikor később egy hivatali titok megsértése címén eljárás indult ellen, akkor nem a Jud Süssel című filmmel szemben elfoglalt álláspontja miatt indítottak ellene eljárást, hanem kizáróan hivatali titok megsértése miatt.

Az ülés háromnegyed kilenckor ért véget.

Áremelést kérnek a fényképészek

A Fényképész Ipartestület beadványt intézett a közellátásügyi minisztériumhoz és a fényképészeti munkák árának emelését kérte, a nyersanyagdrágulásra való tekintet-

tel. A portré-felvételek tekintetében az árak szabadabb tételét kéri, a többi felvételek, továbbá az amatőr munkák kidolgozásánál, a fotokópiák készítésénél, a hirtelképek árainál pedig 75 százalékos emelésre tartanak igényt. (Magy. Tud.)

December 19-én tartják Nyeste István lelkész beiktatását

(Nagyvárad.) Megemlékeztünk már arról, hogy a hegyközszáldobágyi egyházközség példás egyhangúsággal választotta meg lelkészeül ifj. Nyeste István nagyvárad-réti segédlelkészt. Miután a választás ellen a törvényes időn belül fellebbezés nem érkezett be az esperesi hivatalhoz, a választás jogerőre emelkedett s az esperes a koncesszát az ifju lelkész részére kiadta. Az ünnepélyes beiktatás december 19-én, advent utolsó vasárnapján lesz Hegyközszáldobágyon. A beiktatást Vaday Béla esperes személyesen végzi. Részt vesz a beiktatáson dr Erdős Károly debreceni teológiai professzor is, az ifju lelkész egykori kedves tanára.

A meghívókat a beiktatásra az egyházközség a napokban bocsátja ezét.

A Kormányzó úr névünnepe a Levente Otthonban

A Leventeegyesület hagyományosan ebben az évben is nagy fényvel üli meg a Kormányzó Ur Ófömlétsága névünnepeit, december 6-át, amely alkalomból 4 ízben is tart műsoros előadást saját otthonában (Deák Ferenc-utca 3.) s erről a legközelebbi lapszámunkban bővebb tájékoztatást ad. Az ünnepség pompásnak ígérkezik, mert a nagy gonddal összeállított műsorszámok és a gárda lelkessége erre biztosíték.

Hiszen a múlt napokban is: 1943. november 28-án 18 órai kezdettel az egyesület műkedvelő szakosztálya nagyszerű sikerrel játszotta Erdélyi Mihály: Sárgapitykés közlegény című 3 felvonásos zenés operettjét. A szereplők a szürke napi munkák emberei, akik nagy elfoglaltságuk mellett fáradhatatlanul igyekeznek a leventeélet nivóját, kultúráját emelni.

Külön dícséret illet négy leány főszereplőt: Farkas Esztert Anikó kitünő szerepében; Fudally Manyit Pipi bájos alakításában; Vadd Margitot Kata, a falusi szakácsnő egyszerű jellemzéséért; Fodor Magdust pedig Zsófi szerencsés megoldásáért. De nagyszerűek voltak még: Király Ida, Csikós Irén, Schmidt Rózi is.

A férfi szereplők közül: Fazekas Imre kifogástalan volt Bandi szerepében, Prizánt György pedig dagadó humorral játszotta meg Lékvár Marci MÁV fékező komikus alakját; kúnsági Juhász Sándor meg báró Potyalek Mirkó jellemkomikumával gyönyörködte.

Nagy hozzáértéssel játszott még Jungel Zoltán, Blank Márton, Szakács József, v. Benkő Sándor, Arany Ferenc és Lajos, Borsi Imre, Péter János, Irimias József, Vesszi József, Szarka István, Drimba György, Jablánszky Emil és a legháládatlanabb szerepet a kedves Blank Mária vállalta a sűgolyukban.

A szindarabot Prizánt György rendezte nagy hozzáértéssel, az erkölcsi siker kúnsági Juhász Sándor műkedvelő titkár érdeme.

Sok ilyen sikert kívánunk a Leventeegyesületnek!

Prima kivitelű arany és krém svájci órák

ÁCS TIBOR

Nagyvárad, Széchyenyi tér 6 szám.

Alkalmi és ünnepi ajándék tárgyak! Ekster- és óra javítások! (Ez is karácsony ajándék tárgyak!)

Nagy választékban valódi és hamis ekszerek.

306.900 tonna ellenséges kereskedelmi és szállító hajót s 24 hadihajót süllesztettek el novemberben a németek

Londonban légiriadó volt tegnap este Nagy sikereket ért el a német légháritás a berepült amerikai gépekkel szemben Szmolenszktől nyugatra megkezdtek a várt támadásukat a bolsevisták

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A november 30-án az ország nyugati határszélén berepült angolszász gépek az ország területére bombát nem dobtak.

Izstanbulból jelentik: (MTI) Mint a brit híriroda jelenti, a londoni körzetben szerdán este légiriadó volt. Heves ágyútűz hallatszott. A riadó aránylag rövid ideig tartott.

Berlinből jelentik: (MTI) Mint a Német TI értesül, a német elhárítás nagy sikert ért el azokkal az északamerikai bombázókkal szemben, amelyek szerdán délnyugatra berepültek a nyugati német terület fölé. A német vadász- és rombológépek eddigi megállapítás szerint több mint 30 ellenséges repülőgépet lőttek le, nagyon csekély német veszteség ellenében. Este 9 óráig 20 négymotoros Liberator és Hosing rendszerű amerikai bombázót, valamint 12 amerikai vadászgépet roncsra találtak meg.

Berlin. (MTI.) Mértékadó helyről közlik, hogy Délolaszországban a 8. bri hadsereg indiai és ujezelendi csapatokat vetett harcra Sangronál. A csata teljes erővel tart. A németek erős állásokból fejtenek ki megsemmisítő ellenállást. Az arcvonal középső részén az ellenség eredménytelen támadásokat intézett a német állások ellen. Az arcvonal nyugati szakaszán az ötödik amerikai hadsereg a támadásra való várakozás jegyében áll. A német hadvezetőség számol az utánpótlási övezet létesítésével.

Gomeljtől nyugatra és északra tovább tart az erős szovjet nyomás

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal középső és északi szakaszáról: A keleti arcvonal középső részén a Szmolenszktől nyugatra eső térség ismét fő gyűjőpontja volt a nehéz elhárító harcoknak. Kilen napos szünet után a szovjet új erővel megkezdte várt támadását a német vonalak ellen. A Szmolenszk és Orsa közötti gépkocsi út mindkét oldalán az elkecseregett küzdelemben, amely egész nap tartott, a németeknek sikerült a főharcot legelső vonalait megtartani. A szovjet erők átmenetileg betörték, a helyi erők nyomában megindított ellenlökése ismét visszavetette őket, noha az ellenség támadó ékei hátulról egyre újabb tartalékokat kaptak. Kedden a késő esti órákban már csak két keskeny betörési helyen folyt a harc. Az összes többi védelmi berendezés szilárdan a német csapatok kezében volt. Gomeljtől nyugatra és északra eső harcok térségben a szovjet nyomás nem csökkenő erővel tovább tartott. A német csapatokat több helyen rövidebb vonalakra vitték vissza, anélkül, hogy a szovjet meg tudta volna akadályozni mozdulatainkat. Helyi német ellentámadások a bolsevistákat oly eredményesen tartják sakkban, hogy ismételt betörési kísérleteik megsemmisültek. Nyevelj környékén a délnyugati szakaszon a német erők egy fontos magaslati állást rohammal elfoglaltak.

Nyeveljén újabb terepszakaszokból verték ki a németek a bolsevistákat

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati

Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A chersoni hídfőtől kiindulva német hegyi vadászok egy helyen elhatárolt támadást hajtottak végre. A hegyi vadászok betörték az ellenség állásaiba és az állásokat felgöngyöltették és a bolsevistákat keleti irányban visszavetették. Míg a nikopoli hídfőnél csupán helyi harcok folytak, a nagy Dnyeper ívben Kriwojrogtól északkeletre és Kremencsugtől délnyugatra a német csapatok visszautasították a szovjet erős támadásait és erőteljes ellentámadásokkal kiküszöbölték vagy összébszorították az előző napok harcaiban kialakított betörési helyeket. Cserkasznál német páncélos és páncélgránátos kötelékek a légi erők támogatása mel-

lett ellentámadásokra indultak. Elkecseregett harcokban egy ellenséges harcsoportot megsemmisítettek és egy másikat körülzártak. A gomeli térségben az ellenség fokozta a Pripjet és a Berezina közötti állásainkra gyakorolt nyomást. A szovjet több támadását eredményes ellenlökésekkel felfogtuk vagy visszautasítottuk és nagyobb szovjet erők készenléti állásait széjjelvertük. Kricsevtől délnyugatra az ellenség heves támadásait megsemmisítettük. A Szmolenszktől nyugatra húzódó gépkocsi úton a bolsevisták nagyobb gyalogos és páncélos erőkkel újabb támadásra indultak. Áttörési kísérleteiket visszavetjük és a helyi betöréseket ellenlökésekkel megtisztítottuk. A nyevelji betörési térségben saját támadásaink november 30-án újabb terepszakaszokból verték ki az ellenséget.

A délolaszországi arcvonalon megsemmisült több előretörés, amelyet az ellenség a középső szakaszon levő magaslati állásaink ellen indított. A keleti szakaszon az ellenség egy keskeny arcvonalon egész estig folytatta súlyos támadásait. A brit támadó kötelékek nagyobb repülőerőktől és összefogott tüzérségi tűztől támogatott támadásait véres harcokban

felfogtuk. Az egyik helyen néhány kilométer mélységben betörték állásainkba. A betörés helyét elreteszteltük. A Földközi-tenger térségében német gyorsnaszádok Elba szigete előtt megrohanással és tüzérségi támadással megrongáltak egy brit gyorsnaszádot. Más német gyorsnaszádok az Adrián elfogtak egy ellenséges motoros vitorlást.

Eredményes harc az ellenséges hajózás ellen

November 30-án ellenséges repülőgépkötelékek a látást akadályozó időben behatoltak a birodalom nyugati területe fölé. Az éjszaka folyamán ugyancsak a térségben néhány zavaró repülést hajtottak végre. Az ellenséges repülőgépek néhány helységekre robbanó és gyújtó bombákat dobtak le. A bombák kisebb károkat okoztak. A német légvédelmi erők hét ellenséges repülőgépet elpusztítottak.

A brit északamerikai hajózás ellen folytatott harcban a német légi erők és haditengerészet november folyamán 33 csapatszállító és kereskedelmi hajót süllesztett el, amelyeknek tonnatartalma összesen 306.900 tonna. — Ezenkívül 27 szállító és kereskedelmi hajót, amelyeknek összcsejtett tonnatartalmuk 176 ezer tonna olyan súlyosan megrongáltak, hogy közülük több hajónak elsüllyedéseire lehet számítani. Végül 19 hajót, amelyeknek tonnatartalma 190.000 tonna bomba- vagy torpedótálatok érték. Az ellenséges hadihajók közül a haditengerészet és légi erők 14 rombolót, egy korvetet, három búvárnaszádot és 6 gyorsnaszádot süllesztett el, ezenkívül egy könnyű cirkálót vagy rombolót, négy búvárnaszádot, négy gyorsnaszádot és öt órhajót súlyosan megrongáltak.

Berlinben a legteljesebb nyugalommal néznek a teheráni találkozó elé

Roosevelt, Churchill és Csang-Kai-Sek elindultak Kairóból, hogy találkozzanak Stalinnal — Teljes tehetetlenség állapotába akarják hozni Németországot a szövetségesek

Lisszabonból jelentik: (MTI) A kairói értekezletről pénteken rövid közleményt adtak ki. Eszerint Roosevelt elnök, Churchill miniszterelnök, Csang-Kai-Sek tábornagy Kairóban értekezletet tartottak, amely most befejeződött. A három államfői tanácskozásának ideje alatt Kairó teljesen el volt zárva a külvilágtól. A tárgyalás után Churchill, Roosevelt és Csang-Kai-Sek elindultak, hogy Stalinnal találkozzanak.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az Afton Tidningen washingtoni tudósítója jelenti, hogy az UMRRA szerdai ülésének határozata szerint, Németországot katonai, politikai és gazdasági téren teljes tehetetlenség állapotába akarják hozni.

Washingtonból jelentik: (B. T.) Lord Halifax washingtoni brit nagykövet kedden Philadelphiában beszédet mondott, amelyben megafolta a különböző békehereszteleket és hangoztatta a szövetségesek háborus erőfeszítései további fokozásának szükségességét. Teljesen helytelen párhuzamot vonni 1918 és 1943 között. Ezuttal egészen bizonyos, hogy a német nép és vezetői el vannak szánva a háborúnak a végsőkig való folytatására.

Osaka. (MTI.) A Német TI jelenti: Tozso miniszterelnök az ellenfél részéről újabban ismételt terjesztett békeheresztelekkel kapcsolatban kijelentette, hogy Japán csak akkor teszi le a fegyvert, ha már kivívta a végső győzelmet. Japán teljesen tudatában van a reája váro nagy nehézségeknél, de tudja azt is, hogy az ellenség oldalán már nagyobbak a nehézségek.

Benes is megkezdte a találkozót

Zürichből jelentik: (MTI) Londoni politikai körök úgy értesülnek, hogy Churchill, Smuts tábornokot bizta meg a brit háborus kormány elnöki tisztjének átvételével, ha ő, vagy Eden azt nem tudják ellátni.

Zürichből jelentik: (MTI) Ankarából érkezett hír szerint Steinhardt amerikai nagykövet négyheti távollét után visszaérkezett a török fővárosba. Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy Roosevelt elnök Churchill-Roosevelt-Stalin értekezle-

ten tanácsadóként vette igénybe.

Stockholmból jelentik: (MTI) Berlinből érkezett jelentés szerint Churchill és Roosevelt még ezen a héten találkozni Stalinnal. Stalin kíséretében lesz a szovjet vezérkar főnöke, valamint Litvinov, Benes és a francia felszabadítási bizottság egy tagja szintén megjelenik.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Roosevelt, Churchill és Csang Kai Sek értekezletéről brit híradás szerint közleményt adtak ki. E szerint az értekezlet 5 napig tartott. A szövetségesek számos katonai és politikai vezetője ott volt. A küldötségek megegyezésre jutottak a Japán elleni katonai műveletekre vonatkozóan. Azt állítják, hogy ismét elveszik Japántól az 1914 óta elért területi nyereségeket. Roosevelt és Csang kai Sek a hét végén ismertlen úticéllal eltávoztak.

Stockholmból jelentik: (MTI) Az Aftonbladet a teheráni találkozóról szóló londoni jelentésben azt írja, hogy a találkozás az oroszok által megszállott területen zajlik le. Londoni politikai körökben rámutatnak arra, hogy Oroszország

nem visel háborút Japán ellen és az ország külpolitikájában ebben a tekintetben semmiféle változás nem várható.

Benes többé nem emigráns, hanem Stalin európai megbízottja

Berlin. (MTI.) Illetékes német helyről közlik tájékoztatást: A Wilhelmstrassen teljes nyugalommal néznek Stalin, Roosevelt, Churchill és Csangkajsek küszöbönálló találkozójára, amely nyilvánvalóan Teheránban zajlik le. A találkozó elé annál is nagyobb nyugalommal néznek Berlinben, mert Teheránban ugyanazokat a kérdéseket vitatják meg, amelyeket Moszkvában, vagyis azokat az elveket, amelyek alapján majd a szövetségesek táborában a politikai és katonai vezetést összeegyeztetik. Mint svéd politikai körökben kijelentik, Stalinnak a katonai helyzet tehermentesítésére sürgősen szükség van a második arcvonalra.

Benes — mondják Berlinben — többé nem emigráns, hanem Stalin politikai megbízottja európai tervei számára. Sok értesülésből arra lehet következtetni, hogy a teheráni értekezéssel összefüggésben pozitív határozatok hiányában nagy propaganda hadjáratot indítanak meg annak érdekében, hogy a német népet eltántorítsák vezetőitől és az embereket eddigi magatartásuk feladására buzdítsák. Azt a kísérletet, hogy a német nép és vezetői között szakadás támadjon, Berlinben már előre elhárítottak mondják. Együttal azon a véleményen vannak, hogy a szemleseknek továbbra is alkalmuk lehet annak behozonyítására, hogy továbbra is távolítsák magukat a politikai és katonai eseményektől.

Német politikai körökben egyhangúan általánossá válik a meggyőződés, hogy Teheránban nem egyrangúság alapján tárgyalnak, hanem Roosevelt, Churchill és Csangkajsek Stalin parancsainak átvételére utaztak Teheránba.

A propagandahadviselés nem az erő jele

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Megerle, a Berliner Börsenzeitung diplomáciai munkatársa foglalkozik a Stalin, Churchill, Roosevelt találkozó okával és hátterével. A szemlesek és a szövetséges európai államok emlékező tehetsége — írja Megerle — bizonyára nem olyan rövid, hogy beugorjanak annak, amit a három róka az európai tyúkoknak az örök békéről és barátságról mond, hogy kicsalja őket a német hadsereg és Európa erődfalát mögötti biztonságukból. Ha a három államférfinak olyan sürgős és nyomatékos szüksége van rá, hogy a propagandisztikus hadviselés eszközéhez nyuljanak, akkor ez nem az erő és győzelem tudatának a jele, hanem a gyengesége. Nem sok képzelő erő kell annak hangsúlyozására, írja Megerle, hogy most ismét a Wilson-féle receptet akarják előszedni a fiókból. Különösen vonatkozik ez Németországra, amelynek mindent meg fognak ígérni, ha hajlandó vezetőit és ezzel önmagát elaralni és vízont minden rosszal megfenyegetik, ha nem ugrik be másodízben is a világtörténelmi méretű csalásnak. Az ilyen manőverek időpontját — hangsúlyozza végül Megerle — szánalmasan rosszul választották meg. A német nép elszántasága, egysége és fanatikus akarata sohasem volt olyan acélos mint ma.

IDŐSZERŰ FÖLDRAJZ

Libanon és Szíria

A Földközi tenger keleti partvidéke Libanon és Szíria a történelem folyamán mindig jelentős szerepet játszott. Az ókorban a föníciaiak az ókor kereskedő hódító népe, innen indult először árujával, majd fegyverével meghódítani a Földközi tenger déli és északi partvidékeit. A nyugateurópai érdekek számára is már korán jelentős területté vált: a keresztényháborúk fő küzdőtere volt itt.

Libanon és Szíria a legutóbbi időkig a francia őszeomlásig francia fennhatóság alatt állott. Franciaország egész történelme folyamán szakadatlanul vezető szerepre tartott számot a közelkeleten. I. Ferenc idején, 1536-ban Szulejman szultán szabadalmi jogokat engedett a francia kereskedelemnek a Levantén, egy évszázaddal később pedig, XIV. Lajos uralkodása alatt Franciaországot elismerték a keresztény maroniták oltalmazójának Libanonban. A XIX. század folyamán is a francia politika mindig élénk figyelemmel kísérte a közelkeleti eseményeket.

Mindez szorosabb kapcsolatot jelentett Franciaország és Libanon között, különösen a francia szellemi befolyás növekedett meg az idők folyamán. A világháború előtt mint az egész közelkeleten, itt is a francia volt a műveltek nyelve. A francia kulturális befolyás útját a katolikus iskolák és az „Alliance Israélite Universelle” iskoláinak nyújtott francia pénzügyi támogatások egyengették.

Franciaországnak azonban igen fontos gazdasági érdekeltségei is voltak Szíriában, nevezetesen a bagdadi vasút kivételével — amely a német „Drang nach Osten” gondolat első megvalósulása volt — minden vasutat a franciák építették. A franciáké volt minden város közötti vasútja és ők építették Beirút kikötőjét is. Szíria selymének és gyapotjának legnagyobb részét Franciaországba vitte ki és a világháború előtt a franciák kb. 200 millió arany frankot fektettek be különböző szíriai vállalkozásba. Egy más körülmény is magyarázza a közelkeleti francia érdeklődést, ugyanis Szíriától keletre van Mezopotámia, gazdag olajforrásaival. Azonban a németek már 1904-ben, az angolok 1914-ben kaptak engedélyt egyes területeken fúrások végzésére és Franciaország a mezopotámiai olajvállalkozásokból így teljesen kimaradt.

A világháború megváltoztatta a helyzetet és Anglia minden elképzelhető szövetséges államot különböző ígéretéseket igyekezett megmozgatni a közelkeleti török impérium megtörésére. Oroszországnak odaigérték Konstantinápolyt, Mekka szeriffjének 1915-ben a független arab állam felállítását, Franciaországnak pedig — bár nem konkrét formában — felajánlotta Szíriát. 1916-ban megkezdődött az ellenségeskedés Törökország, valamint Anglia és a szövetségesek között, 1916 végén pedig megkötötték az angol-francia u. n. Sykes-Picot szerződést, amely alapján a franciák megkapták a szíriai partvidéket és Libanont.

A világháború után a versaillesi tanácskozások némileg megváltoz-

tatták ezt az egyezményt, ugyanis Anglia nem akart lemondani a Mossulvidéki olajforrásokról és ezt az álláspontját Wilson útján az amerikai olajtrösztök is támogatták. Ugyahogy Franciaország végül is kénytelen volt lemondani a Mossul fölötti védnökségről, kárpótlásul azonban az angolok a franciáknak és az amerikaiaknak 25—25 %-ig részesedést engedtek a mossuli olajnak. Az Irak—Petrol—Company útján való kiaknázásból. Franciaország pedig megtartotta a Szíria és Libanon fölötti mandátumot. Alakilag azonban ezt csak később állapították meg, a Nemzetek Szövetségének megalapítása után.

Szíria és Libanon 1941-ig francia mandátumos terület volt, 1941 június 8-án azonban a szövetséges csapatok bevonultak Szíriába, — szerintük, — hogy meghiusítsák a németek hasonló célú törekvéseit. A Vichy-i kormány csapatai visszavonultak és ezzel Libanon angol és szabad francia ellenőrzés alá került. Szeptember 27-én a szabadfrancia kormány megbízottja Catroux tábornok a szövetségesek nevében proklamálta Szíria és Damaszkusz függetlenségét. A libanoni független köztársaságot november 26-án kiáltották ki.

A francia mandátumos területet alkotó Szíria és Libanon eredetileg öt államból állott, 1925-ben azonban ezek közül kettő, Damaszkusz és Aleppo egyesült.

Szíria és Libanon teljes területe 197.000 km., a népesség száma az 1935. évi népszámlálás adatai szerint 3.63 millió volt, ami a négy állam között a következőképpen oszlik meg: Szíriának 1.7 millió, Libanonnak 0.9 millió (amelyből 0.3 millió volt keresztény, maronita

és 0.3 millió mohamedán), Latakianak 0.3 millió, Djebel-Drusnak 73.000 lakosa volt. Az ország meglehetősen kevert népességű, sok görög, turkoman, turk és más nemzetiség él az ország területén. Valási szempontból szintén rendkívül színes képet mutat Szíria népessége. A mohamedánok száma 1.5 millió. A keresztények száma szintén magas, 0.5 millió, akik már a legrégibb idők óta élnek ezen a földön és akiket a Krisztus utáni VI. századbeli nevezetes püspökökről, Máróriól maronitáknak neveznek.

Gazdasági szempontból Szíria nem nagyon jelentős, népességének legnagyobb része földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkozik. 1937-ben a mezőgazdaságilag megművelt terület 3.600.000 hektár volt. Legjelentősebb terményei a búza és a rozs. (1938-ban 0.7 millió és 0.4 millió tonna termett). Legértékesebb mezőgazdasági terménye a szeszam-olaj, a termelés 1938-ban ebből 5300 tonnát ért el. Lenből 43.000 tonnát, gyapotból 24.000 tonnát termeltek 1937-ben. Jelentős még a gyümölcs, bor- és banántermelés. 1937—38-ban 215.000 hektáron 90.000 tonna olajbogyót és 3.4 millió gallon növényi olajat termeltek. Szíria állatállománya 1938-ban 2.6 millió juhból, 90.000 kecskéből, 80.000 tevéből, 500.000 szarvasmarhából és 182.000 szamárból állott.

Libanon kikötőforgalma jelentős; 1937-ben a libanoni kikötőbe 2115 hajó futott be 4.7 millió tonna árutalommal. Legfontosabb kikötői: Beirút, Alexandrette és Tripoli. Vasúthálózata gyér, a Rayek-Aleppo vasútvonal 206 km., az Aleppótól a török határig terjedő vasútvonal 72 km., az Aleppo és iraki határ közötti vasútvonal 325 km. hosszú. E rendszeres nyomtávú vonalakon kívül keskenyvágányú vasút köti össze Beirutot és Damaszkuszt (93 km.), továbbá Damaszkuszt és El-Hammé-t (120 km.) (Stud.)

Pénteken dr. Krüger Aladár tart előadást a Katolikus Akció világnézeti akadémiaján

A Kat. Akció nagyváradi szervezőinek rendezésében elindított világnézeti akadémia elérkezett utolsó előadásához. Az előadás december 3-án, pénteken este 6 órai kezdettel lesz a premontrei gimnázium dísztermében. Ez alkalommal dr. Krüger Aladár felsőházi tag, m. kir. kormányfőtanácsos, ügyvéd tart előadást „A mi nemzetszolgálatunk” címen. Dr. Krüger Aladár, aki egyébként is városunk szülötte, sokkal ismeretbővebb Váradon, sem hogy bemutatnunk kellene, hiszen hosszú időn át volt a „Tiszántul” felelős szerkesztője és mint ügyvéd nagy szerepet vitt Várad szellemi életének irányításában.

A megszállás idején, mint a váradi püspökség Csonkaországi részének főügyésze Budapestre költözött és onnan most első alkalommal tért vissza, mint előadó. Az ő kiváló előadói egyéniségének különösen megfélelő tárgyat juttatott a rendezőség. Előadásához a keretet Mész László: „Egyszerű példa a varjakról” című költeménye, Hesz Márta előadásában és Dohnányi „Humoresk” című zongoraszáma, Raáb Erzsébet városi ze-

neiskolai tanárnőjének előadásában. Az előadást személyes megjelenésében akadályozott dr. Scheffler János megyéspüspök, apostoli kormányzó helyett dr. Schriffert Béla apostoli protonotarius, apostoli kormányzó helynök zárja be. Utolsó számként Kodály „Ave Máriaját” a Szent Orsolya Rend lenyelvező intézet énekara adja elő, vezényel: Rátvay M. Ladisló.

Az előadás Várad keresztény magyar társadalmát szívesen elvárja a rendezőség. Belépődíj nincs.

Szolgálatos gyógyszertárak:

I. Csoport:

ARANYKERESZT gyógyszertár, Gróf Teleki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martinyó) 16-32.

KORONA gyógyszertár, Hitler Adolf-utca 1. (Dr. Rác Zsuzs) 13-76.

DIANA gyógyszertár, Ghillányi-u. 10. (Sebestyén A.) 32-58.

SENT ISVTAN gyógyszertár, Mikszóth Kálmán-utca 52. (Dr. Raáber A.) 14-44.

A kereskedők és a kereskedő-szervezetek sürgős feladatai

Irta: Dr Cserzy Béla, kereskedelmi és iparkamarai titkár

A gazdaságpolitika legnehezebb, egyben legfontosabb célja a mindenkori helyzetkép tisztá szemlélete. A jelen felismerése az állandó cél; enélkül nincs mire építeni a feladatokat, amelyekkel a holnapi jobb és biztosabb gazdasági helyzet kialakítható. Nagyon természetes, hogy a gazdasági élet alakulása a kitűzött feladatokat sokszor időszertlenül s ilyenkor a rugalmas gazdaságpolitikának újabb és újabb tervvel, célkitűzéssel kell előállnia, hogy a világnak e legkomolyabb és veszélyrejtőbb versenyterületének ne bukjon el időlegesen sem.

A mindenkori helyzet felismerése azért is nehéz, mert a gazdasági élet alakulása roppant gyors és változékony. A betekintési terület végtelenségig mondható, mert a világpiac, a gazdasági manővrozások általában rejtett területe, valamint az érdekszférák alakulása és megszűnése az érdekeltekkel küzdelme, egymásba ágazó, vagy egymáshoz köthető és pillanatok alatt következő változásai oly gyorspergésűek, hogy azokat és valamennyit figyelemmel kísérni képtelenség. Igen természetes azonban, hogy a kaleidoszopszerű változathoz csupán azokat érdeklí és figyelni a helyes gazdaságpolitika, amelyek érdekkörébe beillenek.

Állandó összehangolást kell alkalmazni: melyek az érdekszférákat érintő történések, milyen a pillanatnyi helyzeti állapotunk és mi ezek után feladatunk. Minthogy pedig állandó a változat, amely új és új célkitűzések termelésére sarkalja a lendületes és éber politikát, így gazdasági helyzetünk is folytonosan változó. Nehéz tehát rögzíteni pillanatra is a helyzetet, de mégis kell.

Amint azonban kisebb és kisebb földrajzi terület kerül megfigyelésünk alá, vagy csupán egy gazdasági vonalat szemlélünk, úgy a világgazdasági szerkezet roppant iramú működése mindinkább lelassul előttünk, tisztul a kaotikus helyzetkép. Előbb a terület lesz tisztán belátható, majd a történések változatai is megfigyelhetők.

Az állam érdeklődési tere ha nem is az egész földgolyó, de vannak jelentős részei akkor, ha a világgazdaság hatókörébe kíván betagozódni. Ez pedig létfontosságú ma már. A kereskedelmi érdekcsoportok az államon belül szervesen kapcsolódnak az állam gazdasági működéséhez, helyesebben, az érdekcsoportok funkciója alkotja az állami szervezet egészét.

Ezeken keresztül tehát a gazdasági élet egyedei az állami közösségekben is megkapják a maguk kisebb, nagyobb szerepét s így nem közömbös az, hogy ki miképpen végzi el az általa elfoglalt pozícióval járó feladatát.

A nemzet minden tagjának feladata van. A feladat elvégzése szempontjából pedig relative közömbös az, hogy ki hol, melyik munkaterületen teljesíti kötelességét. Csak egy a fontos: hogyan végzi el közönségi feladatát. Az egyéni érvényesülés mértékét és értékelését is a közösség javára szolgáló eredmény szabályozza. A mun-

ka minősége tehát az a tényező, amely a szükségszerű értékelést determinálja.

A magyar kereskedelem vonalán igen komoly és nehéz feladatok várnak megoldásra. E feladatok nem szabad csupán a pillanatnyi helyzetadta problémákkal kitölteni; a jelen állapotnak direktívumokat kell felállítania a holnapi munkához.

Különösen áll ez a feladat ma, amikor az átmenetgazdálkodás idejét éljük. Ha valamikor, hát éppen ma követelő szükségesség az, hogy a holnap felé éber figyelemmel forduljunk. Elsősorban vétkes könyvelés a struportika, a közönségi feladat elhárítása. Tudomásul kell vennie a magyar kereskedőtársadalomnak, hogy sorsának kialakítását csakis az egyetemesség alapjaira helyezkedve érheti el. Az egyéni elkülönülés szakmán belüli eredményeket hozhat, de az egyéni boldogulás eredménye is fokozottabb akkor, ha az egyetemes összefogás a magyar kereskedelem akcióradíusát megnöveli.

Legáltalánosabban tapasztalható, hogy a kormányzat irányító elhatározásaira vár kereskedő társadalmunk, holott saját kezdeményezéseivel kellene kiépítenie haladásának útját. Az együttműködés, a közös kereskedelmi ágazatokon felül álló általános érdekekért kifejtendő munkásság az, amely termékenyítően visszahat az egyes szakmákra is. A kereskedelem hatékony, termelő és nem adminisztratív jellegű megszervezésére van szükségünk. Mert, ha abban éli ki a társulási szellem aktivitását, hogy ki legyen, vagy ki ne legyen az elnök, avagy megkapó előkvenzával a szunyogot elefántá növesztik, vagy éppen a személyi antipatiák levehető csatornája süllyed, — úgy a kollektív működés nemcsak haszontalan, de káros is. — Olyan kereskedelmi szervezetekre van szükség, amely a generális érdekektől a partikuláris elnyökig mindent átfog és összehangol; amely szakmai útmutatás és oktatás mellett a kereskedő egyetemesség színvonalának emelését segíti elő. Milyen végtelenül nagy szükség mutatkozik éppen ezen a téren, hiszen a kereskedelmi pályára lépésnek a rátermettség az előfeltétele és nem az iskolai bizonyítvány. A kereskedőnek azonban pótolnia kell mind azokat az ismereteket, amelyeket az iskolától nem kaphatott meg, mert társadalmi elhelyezkedése csak így emelhető s mert ez a pálya sok gyakorlati tudást követel. Minden kereskedőnek autodidaktának kell lennie. Tévedés volna azt hinni, hogy a hiányzó és szükséges ismeretek nem sajátíthatók el viszonylag kevés idő és energia áldozattal. Mindenekelőtt itt az időtakarító racionális szervezésre van szükség.

Szomorúan tapasztalható, hogy a kezdeményezést általában mástól várjuk. Még szomorúbb pedig az, hogy elcsüggesztő indolencia fogadja a kezdeményezéseket. A kereskedőtársadalomnak nemcsak egyéni érdekei és pillanatnyi problémái vannak, de elmulasztatlan kötelességei is. Tudomásul

kell vennie végre, hogy az új kereskedőgeneráció nevelése az ő feladata és ez, egyben nemzetével szemben a legfontosabb kötelessége is. Nevelni azonban csak az tudhat, aki a szükséges szellemi és gyakorlati tudással rendelkezik. Az első lépés tehát az önművelés. Árúismeret, helyes kalkuláció a kereskedelmet átfogó és szabályozó joganyag, a közgazdaságtan örökéletű törvényei, az árszínvonalra ható természetes és mesterséges tényezők, a piacismeret, a propaganda és reklámeszközök stb., stb., mind olyan tárgykörök, amelyek nélkülözhetetlen mankói a kereskedőnek.

A kereskedelmi egyesülések vezetőinek tehát nagy és komoly feladatai vannak. A múlt nem követelt szélesebb ismereteket a kereskedőtől, de a jövő súlyos követel-

ményeket állít a társadalom boldogulására.

A legnehezebb, de egyben a legfontosabb követelmény a mindenkori helyzetkép tisztá szemlélete. Ki kell nyitnunk tehát a szemünket, látnunk kell a jelent, hogy summáznunk tudjuk feladatainkat. A magyar kereskedelem jövőjéről van szó; nem lehet tehát ma már egyesületesdit játszanunk, ahol a napi politika is talajt találhat. Kereskedelmi szervezetekre van szükség, amelyek mai hivatásuk magaslatára tudnak felemelkedni, amelyek a fentebb kiragadott ismeretkörökön túl karitatív munkásságot és szociális célkitűzések megvalósulásáért küzdelmet hajlandók és tudnak kifejteni.

Minden nemzet jelenét és jövőjét gazdasági helyzete alakítja ki. A gazdasági életnek egyik legfontosabb tényezője a kereskedelem. A magyar kereskedő munkásságától tehát nemzetünk jobb jövője függ. Kérdés, ráébred-e kereskedőtársadalmunk komoly, nagy nemzeti feladatára és kötelességére.

Megkezdődött a Timár-utcai híd tervezési munkája

Értekezletet tartott a MÉP nagyváradai szervezete

(Nagyvárad.) A Magyar Élet Pártjának nagyváradai városi szervezete szerdán este, a párt Kazinczy-utcai helyiségében, Hlatky Endre dr főispán elnöklétével értekezletet tartott. Az értekezleten résztvettek Molnár János kanonok, a párt alelnöke is, valamint Nagy Gusztáv, a párt megyei központi titkára.

Megnyitójában a főispán ismertette az időszerű városi problémákat és közölte, hogy a kultuszminisztérium által delegált bizottság helyszíni tárgyalásai a város kulturális fejlődése szempontjából igen kedvező eredménnyel végződtek. Közölte továbbá hogy a Timár-utcánál építendő híd tervezési munkája megkezdődött, majd beszámolt arról a tervről, hogy a város tudományos rendeltetéssel folyóiratot indít, amelyben a városi levéltár rendkívül értékes és érdekes anyagát részletekben szintén közzélik.

A felszólalások során a közérdekű

ügyek egész sora került szóba. Dabont Gyula és Varga László a hegyi utak járhatóvá tétele ügyében, Mocsáry László a villany korlátozással kapcsolatos ipari problémákkal, Szegedy József és Nagy Zoltán a villamos megálló áthelyezések és a szakaszhatárok kérdésével foglalkozott. Felszólaltak még Oláh Lajos és Simon József.

Az értekezleten a párt tagjainak nevében Ambarus Géza keresetlen szavakkal köszöntötte Hlatky Endre dr főispán elnököt névnapja alkalmából és Isten áldását kérte továbbra is nagy lelkesedéssel és gazdag eredménnyel végzett munkájára. Az üdvözlés alhangzása után a jelenlévők a főispánt meleg szeretettel üdvözlötték.

Hlatky Endre dr elnök indítványára a választmány elhatározta, hogy a Kormányzó Ur nevenapján, hétfőn este ünnepi összejövetelt tart.

Bulgária miniszterelnöke a macedon nép hűségéről és a zsidókérdésről

Szófiából jelentik: (MTI) A trónbeszédre adandó válasz vitájának befejezése után a képviselőház szerdai ülésén megkezdtek a felirati vitában elhangzott beszédekre a miniszteri válaszok adását.

Christov belügyminiszter beszédében a többi között sajnálattal állapította meg, hogy 7—8 hónapja az ország egyes hegyvidékein bizonyos rendzavaró elemek ugynevezett bandák jelentek meg. Tevékenységük szegényt jelent a bolgár történelemben. A kormány mindent megtesz a bandák kiirtására.

A zsidókérdésről szólva közölte, hogy Szófiában azelőtt 25.000, az egész országban 40.156 zsidó volt. A törvény értelmében a zsidóknak a fővárosból el kell költözniük. A zsidók nagy része mindent elkövetett, hogy a fővárosba maradjon.

Voltak olyanok, akik szándékosan mütétet végeztek magukon. Emiatt több orvost szigorúan meg kellett büntetni.

A miniszter azután legutóbbi macedonai körútjáról számolt be. E körútján azt a tapasztalatot szerzte, hogy a macedon nép, ha szükség úgy kívánna, sokkal jobban fog harcolni Szófia védelmében, mint maga a szófiai polgár.

A mesék világába tartozik az az állítás, hogy Macedóniában kommunista mozgolódás van.

Ismét megindultak a svéd-német gazdasági tárgyalások. Stockholmól jelentik: (B. T.) A svéd-német gazdasági tárgyalások Berlinben újból megindultak. A nehézségeket az eddigi megbeszélések során sikerült kiküszöbölni.

December 6-án megkezdik a negyedévre szóló élelmiszerjegyek kiosztását

Az 1944. évi január hó 1-től 1944. évi március hó 31-ig szóló élelmiszerjegyek kiosztása alkalmával a rendes kiosztású 12 hétre szóló cukor-, liszt-, kenyér-, zsír- és petroleumjegyek kerülnek kiosztásra.

Fentemlített élelmiszerjegyeket házi- és közéleti Hivatali Hivatal tisztviselői fogják a háztulajdonosok, illetve megbízottaik részére kikészíteni folyó évi december hó 6-tól, kivételt képeznek az Óssi-telep, Hegyközség és város külterületi részei:

Az Óssi-telep lakossága:

Az Óssi-telep lakossága az óssi-telepi állami elemi iskolában az alant felsorolt napokon a következő sorrendben vehetik át a fentemlített élelmiszerjegyeiket:

1943. december hó 13-án: Akác, Alkotmány, Ambrus Zoltán, Álmos vezér, Bajnok, Bánk bán, Berzsenyi Dániel, Bulcsu vezér, Czenczi kertész, Csatlós, Csányi László, Darányi Ignác, Dávid Ferenc és Doberdó-utcák.

1943. december hó 14-én: Esedői István, Eskü, Előd vezér, Ferdényi Ferenc, Gaál Mózes, Géza fejedelem, Hajdu vezér, Hét vezér, Himffy, Huba vezér, Issaszegi, Isonzó honvéd, Ipolyi Arnold, Jaunusz Pannoniusz, József nádor, Katona József utcák.

1943. december hó 15-én: Keszthelyi Zoltán, Klebelsberg Kunó, Konnti püspök, Kosztolányi Dezső, Krizsa János, Miklós, Nap és Kund vezér utcák.

1943. december hó 16-án: Mester, Nefelejcs, Nyár, Ond vezér, Pekár, Gyula, Reviczky Gyula, Roham, Sipos Orbán, Székelyhadostály, Taksony fejedelem, Tass vezér és Tárkányi emlék utcák.

1943. december hó 17-én: Töhötöm vezér, Thököly, Tulipán, Tüzharcosok tere, Vadász, Vajdahunyad, Virág Benedek, vitéz Zagoni Dezső és Óssi állomás.

Hegyközség lakossága:

A Hegyközség lakossága a Ritoók Zsigmond-utcai állami elemi iskolában az alant felsorolt napokon a következő sorrendben vehetik át a fentemlített élelmiszerjegyeiket:

1943. december hó 13-án: Vörösmarty Mihály, Toborzó, Toroczko, Bihari-út és Úteg utcák.

1943. december hó 14-én: Golgota, Kálvária, Búza, Rozs, Örnagy és Ördögös utcák.

1943. december hó 15-én: Homonna, Nagy itoc, Petőfi, Grosz Frigyes, Koch Róbert, báró Korányi Frigyes, Semmelweis, Sip, Bölöny Sándor, Kuncz Aladár, Bosnyák, Hontériusz, Floridán, Galagonya, Szerencse, Százados, Pályi-út és Werdi-utcák.

1943. december hó 16-án: Hosvai, Szép Ilona, Benedek Elek, Szt. Gellért, Gyimes, Ösvény, Hegyesi Márton, Gorove István, br. Jósika Miklós, Juhász Gyula, Koszorú, Réti Károly, Sztupa sikátor, és Kadarka utcák.

1943. december hó 17-én: Alsókőrösdal, Izabella, Seregély, Nemes, Csillaghegyi-út, Tárnok, Csopaki, Muskáti, Felsőgörögoldal, Egressi Gábor, Csendő, Bakócz Tamás,

Apolló, Alsógörögoldal, Dr Székely István, Kissötétág, Ostrom, Ritzkó, Érmelléki, Röntgen és Mélyárok utcák.

1943. december hó 18-án: Nagysötétág, Felsőnagyötétág, Felsőtörkölymérő, Alsótörkölymérő, Szanatóriumi út, Méhes, Uzsoki, Bakator, Tavasz, Vadvirág, Napsugár, Széna, Pipa, Kikelet, Badacsonyi-út, Puttony, Szedő és Rác Mihály utcák.

1943. december hó 20-án: Alsódorogos, Csobánc, Sövény, Mogyoró, Felsődorogos, Pengő, Cserfa, Tölgyfa, Kun, Szüret, Barack, Bolgár, Almás, Szilvás, Sáros, Kigyó, Ujperces, Horthy István-telep, Aranyhegyi, Szokoly Tamás, Sátor, Aranyoldal, Ferenczi István és MÁV fűtőházi lakotanya.

1943. december hó 21-én: az elmaradt utcák lakói.

A külterületi rész lakossága:

A külterületi rész lakossága a Vitéz-utcai állami elemi iskolában az alant felsorolt napokon a következő sorrendben veheti át fentemlített élelmiszerjegyeiket:

1943. december hó 15-én: gróf Apponyi Albert fasor, Botond, Bendeguz, Balogh Ádám, Bessenyei György, Bezeredy Imre, Családvédelem, Csongor és Damjanich utcák.

1943. december hó 16-án: Fecske, Fogoly, Galamb, Gönczy Pál, Gyöngytyúk, Hadapród, Honvéd és Hattyú utcák.

1943. december hó 17-én: Igló, Jávorka Ádám, Jurisics Miklós, Kúthy Lajos, Madár, Mocsár, Prohászka Ottokár-tér, Majláth Gusztáv, Lehel és Vitéz utcák.

1943. december hó 18-án: Rulikovszky-út, Magyar, Sándorffy József, Solyom, Varjú és Zrinyi Miklós utcák.

1943. december hó 20-án: Tilinkó, gróf Tisza István-út, Bém József, Wagner Richárd és Vágóhid utcák.

1943. december hó 21-én az elmaradt utcák lakói.

Az élelmiszerjegyeket a fentemlített helyeken naponta reggel 8-tól délután 2-ig vehetik át a háztulajdonosok, illetve megbízottaik. Minden háztulajdonos, illetve megbízottja a jegyek átvételére köteles magával hozni a lakók hatósági nyilvántartását, valamint minden személyi rendőrségi lakásbejelentési törzslapját, melyek felmutatása ellenében az élelmiszerjegyek átvehetők. Az átvett élelmiszerjegyek 24 órán belül kiosztandók a ház lakóinak. Az átvételt a kísérőjegyzéken köteles az átvevő lakó elismerni.

Értesítem a város közönségét, hogy az államilag kinyomatott zöldszínű cukorjegyekért darabonként 6 fillért és a pirosszínű cukorjegyekért darabonként 10 filléres térítés fizetendő. Felhívom a háztulajdonosok, illetve megbízottaik figyelmét, hogy az általuk kezelt ház nyilvántartó könyve bármikor a kézbesítést végző tisztviselőknél rendelkezésre álljon.

Egyben értesítem a város lakosságát, hogy a felszólamlásokat Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala családnév kezdőbetűje szerint az

alanti sorrendben fogadja el:

19943. december hó 27-én: 8—13 és 17—19 óráig A—J betűvel.

1943. december 28-án 8—13 és 17—19 óráig K—S betűvel.

1943. december 29-én 8—13 és 17—19 óráig Sz—Zs betűvel kezdődő nevek.

1943 december hó 30-án: a fenti napokon elmaradtak élhetnek felszólamlással.

A felszólamlás fenti sorrendjétől a Közélelmezési Hivatal nem tér el, ezért figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a beosztási sorrendet szigorúan

Mozik műsora:

APOLLÓ: Párizsi románc.

BELVÁROSI Fekete gyémántok.

CASINO: Dédé.

KORONA: Ilyen a feleségem.

tarthat be. 1944. január hó 1-én, 2-án és 3-án felszólamlást nem fogad el a hivatal.

A háztulajdonosok, vagy megbízottaik fenti rendelkezések pontos betartásáért és az általuk átvett élelmiszerjegyek rendeltetészerű szétosztásáért büntetőjogi felelősséggel tartoznak.

Nagyvárad, 1943. december 1-én.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Néma interpellációk...

Nem íróember a barátom, még csak nem is szigorúan íróasztalhoz köti a foglalkozása, ha azt a néhány üzleti levelet leszámítjuk, amit naponta sajtókezelő lekopogtat. S mégis ma már harmadszor arra nyitottam be hozzá hajnali fél kilenc órákor, hogy szorgalmasan gépelt, sűrű sorokkal már csaknem egy egész ivoldalt tele írt s szeméből csak hosszabb idő múlva aludt ki az alkotás láza, mikor beszélgetni kezdtünk.

— Miben munkálkodik? — kérdeztem.

— Cikket írok, — felelte.

— Remélem, nekünk... Bizonyára érdekes...

— Senkinek, — takarta le írását egy másik ív papirossal. Még az íróasztalom fiókjának se. Nem vagyok titkos publicista, nincsenek újságírói törekvéseim... Saját magam sem akarok gyönyörködni írói nagyságomban, az se célom, hogy késői unokáim régi dohosodó iratok között találkozzanak majd elődjük gondolataival...

Ha befejeztem a cikket, gondosan átjavítom s aztán bedobom a tűzbe.

— Most már kezdem nem érteni, — jelentettem ki meglepetten.

A barátom fölényesen mosolygott.

— Pedig rendkívül egyszerű. Főlősleges közéleti energiáimat csapom le. Nem vagyok se képviselő, hogy az országgyűlésen interpellálhatnék, még csak törvényhatósági bizottsági tag se, hogy a vármegye vagy a városháza dísztermében fakadhatnék ki, különböző érdekképviseleti szervek és pártalakulatok szakosztályi ülésein, választmányi és közgyűlésein szintén nem pályázom szónoki babérokra, mit igazassam magam és mit nyugtalanítsak másokat céltalanul... Időnként rengeteg bosszúság gyűl fel bennem: a hivatalokban ütközöm érthetetlen akadályokba ügyes-bajos dolgaim intézése közben. Közélelmezési kérdésekben találkozom hallatlan ügytelenségekkel, az áruellátás terén fedezek fel minduntalan indokolatlan intézkedéseket és mulasztásokat, szociális vonalon észlelek méltánytalanságokat, politikai balfogásokat érzek és számtalan apró esetben látom a közérdek nem elég lelkes szolgálót... Ezek az észrevételek felhalmozódnának bennem, elégedetlen polgárrá tennének, ha időnként nem se-

gítenék magamon. S hogy egész napra biztosítam nyugalmamat, már korán reggel, mielőtt bárkivel is érintkezésbe jöhetnék és esetleg túlhevés formában tálnálom ki neki panaszaimat, befejeztem egy dühösen ösztönözött újságcikkbe sérelmeimet, keményen megtámadok minden felelős és felelőtlen tényezőt s aztán lecsillapodva szépen elégetem az egészet. Nem lesz belőle se izgatás, se okvetetlenkedés, se sajtóper. S a reális eredmény ugyanaz, mintha helyi vagy országos fórumok előtt tennék dörgedelmes nyilatkozatokat. Sőt még több, mert szavaimat úgyse szívné meg senki s így legalább a saját nyugalmamat biztosítom... Nem kell többé kritizálnom, szavognom, okoskodnom: higgyék, fegyelmezett polgár vagyok... Elgondolkozva hallgattam barátomat. Milyen okos ember! (*)

Horthy-ünnepséget rendez a Baross Szövetség

A Baross Szövetség ezúton értesíti a kebelében tömörült kereskedőket, azok családtagjait, valamint a Női Tábor tagjait, hogy 1943 december 6-án, hétfőn délután 6 órai kezdettel a Rákóczi-út 12. szám alatt lévő helyiségének előadó termében Horthy ünnepélyt rendez. Az ünnepség műsora a következő:

1. Híszkegy. Énekli az Építőmunkások Dalköre, vezényel Soós András karnagy.
2. Magyar Híszkegy, szavalja Takács Endre Nemzetvédelmi-kereszties MÁV segédtsz. 3. Ünnepi beszédet mond Kiss János áll. tanítónőképző-intézeti igazgató.
4. Hazafias dalokat énekli az Építőmunkások Dalköre, vezényel Soós András karnagy.
5. Alkalmi költeményeket szaval Takács Endre MÁV segédtsz. 6. Himnusz, énekli az Építőmunkások Dalköre, vezényel Soós András karnagy.

A Baross Szövetség tagjait családtagjaikkal együtt, valamint a Női Tábor tagjait és érdeklődő vendégeket szívesen látjuk és pontos megjelenésüket kérjük.

Értesítjük egyszersmind a Kereskedő Szaktanfolyam azon hallgatóit, akik hétfőn hallgatják a tanfolyam előadásait, hogy az ünnepély miatt elmaradó két előadást, két nappal később, december hó 8-án, szerdán délután 6—7 illetve 7—8 óráig tartjuk meg, amelyre teljes számban való pontos megjelenésüket kérjük. A Baross Szövetség elnöksége.

KARÁCSONYI VÁSÁR december 5, 6, 7 és 8-án
a Katolikus Körben. — Rendezik a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület és a Szent Monika Közösség

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

KÉTSZERES GYERMEKNEVELÉSI PÓTLÉK KARÁCSONYRA. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Kormányrendelet jelent meg, amely szerint azoknak az alkalmazottaknak, akik a törvény alapján gyermeknevelési pótlékban részesülnek, decemberben és karácsony előtt a rendes nevelési pótlék helyett annak kétszeresét fizetik.

Miklósnap Váradra. Méltó keretek közt ünnepli meg ez évben is a Kormányzó Ur nevenapját a réti reformátusság. A névnap előestéjén, vasárnap délután 5 órakor az ifjúság tart vallásos és hazafias tárgyú ünnepséget. Az ünnepséget 5 órai kezdettel az Árpád vezér-úti református templom kulturtermében rendezik meg. Az ünnepi előadást dr. Szabó Lajos lelképásztor tartja. Nagy Lujza, a Sztáray énekkar tagja Horthy dalokat énekel zenekari kísérettel, majd Bereczki Gizella vitéz Somogyváry Gyula ünnepi ódáját szavalja el. Az ünnepély második részében Bordás István gépipari iskolai oktató „Jézus élete advent fényében” címen tart vetített képes előadást. Közreműködik a missziói énekkar Kovács Győző tanár vezényletével. Zárószót ifj. Nyeste István lelkész mond. — Hétfőn, december 6-án délelőtt 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz. A szolgálatot ez alkalommal Kecskés Balázs hitoktató lelkész végzi. — Délután a Horthy István telep ifjúsága rendez ünnepséget 3 órai kezdettel a telep napközi otthonának helyiségében. Ez alkalommal Nyeste István lelkész tart bibliamagyarázatot.

Az archív célserű ápolásához mindekellett az szükséges, hogy bélműködésünket és gyomorműködésünket reggelként éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel kellőképpen rendezzük. Kérdezze meg orvosát!

Terrorcselekmények miatt több kivégzés volt Belgiumban. Brüsszelből jelenti: (MTI) A lapok jelentése szerint a német véderő tagjai és berendezései, de különösen a megújulási mozgalom tagjai és a fegyvertelen lakosság ellen a legutóbbi napokban intézett terrorcselekmények miatt több személyt agyonlőttek, akik emellett törvénytelen tevékenységet is fejtettek ki és engedély nélkül fegyvert rejtettek. A kivégzésekkel kapcsolatban kiadott hivatalos közlemény közli, hogy a terrorcselekmények következtében a békeszerető lakosság körében a nyugtalanság és a bizonytalanság egyre nagyobb méreteket öltött. Mint ahogyan a legtöbb terrorakció végrehajtásából kitűnik, azok tulajdonképpen rablások és fosztogatások voltak, egyéni előnyök és vagyonszerzés céljából.

December 7-én tartják meg az állatvásárt. Nagyvárad thj. város polgármestere ez uton hozza tudomására az érdekelteknek, hogy a folyó évi december hó 6-án, a Kormányzó Ur Öfömlétsége névünnepeére való tekintettel az állatvásár nem lesz megtartva, hanem a rákövetkező napon, december 7-én.

A Kisebbségi Körlevél, a Pécsi Egyetemi Kisebbségi Intézet folyóirata legújabb száma dr. Béli Imre: A beavatkozás gondolatának változása a nemzetiségi kérdés fejlődése során, Barabás Endre: A magyar iskolaügy helyzete Romániában 1918-1941, Boda István: Nemzetiségi lelki típusok vizsgálatának módszerei c. tanulmányokat közli. A Magyar élet a határon túl rovat a más államokban élő magyarságról számol be. A Figyelő rovat dr. Zsolt Zsigmondtól a pécsváradai járás népi viszonyainak kialakulásáról, valamint a Dunántúli Tudományos Intézet megalakulásáról számol be. Könyv- és folyóiratszeme egészíti ki az anyagot. A folyóirat két mellékletet közöl, egyet rutén nyelven, Illiczy Sándor tollából, egyet pedig német nyelven a románság eredetére vonatkozó tárgykörből.

A Baross Gábor Önképzőkör 1943. év december 5-én fél 4 órai kezdettel a Kormányzó Ur Öfömlétsége névünnepe alkalmával önképzőköri nyilvános ülést tart. Az ülés műsora a következő: 1. Himnusz. 2. Horthy-köszöntő. Elmondja Oszvald Ferenc IV. o. t., az önképzőkör ifj. elnöke. 3. Hubay: Horthy-induló. Előadja az iskola ének- és zenekara. Vezényel: M. Nagy Imre III. o. t., 4. Horthy Miklós versekben. A költeményeket előadja Dónáth Tibor IV. o. t. és Rappert Károly I. évf. t. 5. Horthy Miklós dalokban. Előadja az énekkar. Vez.: M. Nagy Imre. 6. Hubay: Cremonai hegedős. Hegedűn játssza M. Nagy Imre III. o. t., kíséri a zenekar Csire József III. o. t. vezényletével. Szünet. 7. M. Nagy I.: Őszi zsongás. Hegedűn játssza M. Nagy I. és Csire József III. o. t. Borbaráth Zoltán III. o. t. verseiből ad elő Kovács Ervin III. évf. t. 9. M. Nagy I. Keleti virágok — rapszódikus szvit 3 tételben. Hegedűn játssza M. Nagy Imre és Csire József III. o. t. 10. Andor Zoltán IV. o. t. Aradi kereszt c. novelláját felolvassa Hajdú Ferenc IV. o. t. 11. Csire József: Edith-szonáta. Hegedűn játssza a szerző, kíséri a zenekar M. Nagy Imre vezényletével. 12. Záróbeszéd. Tartja Makó Tivadar IV. o. t., az önképzőkör társelnöke. 13. Szózat. Műsorközlő: Dónáth Tibor IV. évf. tanuló. Rendező: Andor Zoltán.

A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil iparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy a petroleum igényléseket mindenki 1-15-ig ejtse meg, mert 15. utáni jelentések arra való jogosultságukat elvesztik. Elnökség.

2189 bombázót veszített Anglia ebben az évben. Lisszabonból jelenti: (MTI) Az angol képviselőházban kijelentették, hogy január elsejétől december elsejéig összesen 2083 éjszakai és 106 nappali bombázó vesztett el Európa felett. Ugyanez idő alatt az amerikaiak 829 bombázót veszítettek.

Lefoglalt egy gyárat az Egyesült Államok kormánya. Madridból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Az Egyesült Államok kormánya Roosevelt rendeletére lefoglalta a Remington gyártelepet, mert a hadianyagokat készítő gyár termelése túl alacsony és túl lassú volt.

Nyolc japán kórházhajót süllyesztettek el ebben az évben az angolszások. Tokióból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Japán kórházhajók ellen intézett támadás miatt a japán kormány kedden másodszer tiltakozott az Egyesült Államok kormányánál. A május 19-iki első japán tiltakozó jegyzékre sem Angliából, sem az Egyesült Államokból nem érkezett válasz, ellenkezőleg, újabb támadások történtek. Ez év eleje óta ellenséges tengeraltatók és repülőgépek nyolc japán kórházhajót süllyesztettek el. Tiltakozó jegyzékében Japán minden jogot fenntart magának a megfelelő intézkedések megtételére.

A könny és mosoly filmje

Hazajáró lélek

Főszerepben: Karády Katalin, Páger, Csontos, Mály és Kiss Manyi
 Péntektől a CASINO-ban

Éhség-tüntetések Marokkóban. Zürichből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Egyes marokkói városokban, például Fezben, Maknezbén és Rabatban élelmiszerhiány miatt rendezések voltak. Az éhezők lakosság a galleista hatósági épületek előtt tiltakozó gyűléseket rendezett. Kommunista ügynökök a gyűléseket erősen kihasználták. Hír szerint a tüntetők közül mintegy 2000 embert letartóztattak. Egyrésztüket elvitték az országából.

RÓMAI KÖSZÖNTÉS A FASISZTA HADSEREGBEN. Zürichből jelenti: (MTI): Chiassoból jelenti: A köztársasági fasiszta hadseregben köszöntésül a római köszöntést használja.

A Kereskedelmi Csarnok felhívása a keresztény fűszerkereskedőkhez. A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok, mint a Kereskedők Országos Egyesületének tisztagja felhívja a nagyváradai keresztény fűszerkereskedőket, hogy a folyó évi december hó 3-án este 7 órakor tartandó szakosztályi ülésen jelenjenek meg, a titkári hivatalban (Szent László-tér 4. sz. Sas palota I. emelet.) A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok, mint a Kereskedők Országos Egyesületének tisztagja.

Zsidónak tekintendő személy az iparát özvegyi jogon csak nemzsidó üzletvezetővel gyakorolhatja

Az iparügyi miniszter 32.056-1942. Ip. M. sz. alatt úgy döntött, hogy az 1922. évi XII. tc. 7. §-ának első bekezdése szerint, az életben maradt házastársnak a szakképzettség kivételével, az ipar gyakorlására nézve megállapított egyéb törvényes feltételeket saját személyében kell igazolnia, különben az idézett szakasz harmadik bekezdése szerint, az ipart csak üzletvezető alkalmazásával folytathatja. Ha tehát az életbenmaradt házastárs az 1939. évi IV. tc. (második zsidótörvény) XIV. §-a értelmében új iparigazolvány iránti kérelmével elutasítandó volna az ipar özvegyi jogon való folytatásához az 1939. IV. tc. követelményeinek is megfelelő üzletvezetőt kell bejelentenie.

Az iparügyi miniszternek ez a döntése azt jelenti, hogy zsidónak tekintendő személy az iparát özvegyi jogon csak kellő szakképzettséggel rendelkező, nemzsidó üzletvezető alkalmazásával gyakorolhatja.

Ipartestületi hírek

Az ipartestület faipari szakosztálya felhívja tagjai figyelmét, hogy minden igénylést december hó 1-től 5-ig jelentsenek a szakosztálynál. Igényléseket csak az illetményjegyzék és az Ipartestületnél bejelentett munkakönyvekre vesziük fel. Elnökség.

Az év vége felé megállapítottuk, hogy nagy számmal vannak olyan iparosok, akik tagságdíjait a mai napig sem fizették ki.

Felhívjuk ezen iparosok figyelmét azokra a nagy kötelezettségekre, am-

lyeknek az Elnökség csak az esetben tehet eleget, ha az egyes iparosok is teljesítik az Ipartestülettel szemben fennálló fizetési kötelezettségeiket.

Akik pénzbeszedőnek sem fizetnek, sem pénztárunknál a célból f. év december hó 15-éig nem jelentkeznek, az 1932. VIII. t. c. 10. szakasza alapján behajtás végett átadjuk a nagyvárad kir. adóhivatalnak. Nagyvárad, 1943 december 1.

Elnökség.

Őszinte mozikeletika

Ilyen a feleségem!

— Bemutató a Korona-mozgóban —

A Tóbis-filmvállalat legsikerültebb vígjátékát mutatja be péntek estig bezárólag a Korona-mozgó. Rendkívül érdekes a tárgya, amennyiben egy vérbeli regényíró házasságának első idejéről szól.

Dühren Péter jónévű regényíró (Hans Söhnker) feleségében, Terézkében (Elfie Mayerhofer) olyan hitvestársat kapott a Gondviseléstől, aki mindenképpen jó aszszonyraként bizonyul. Különös erénye, hogy mindenki meglátja a jót és így a leggonoszabb ember is megjavul mellette. Különösen nagy hatással van egy betörőre, akit néhány közvetlen szóval annyira lefegyverez, hogy nemcsak megigéri Terézkének az új életet, hanem mint a család odaadó és hűséges inasa a legnehezebb pillanatokban családtagként viselkedik. Ennek nagy szuggesztív hatóképességének és mások iránti ritka megértésének birtokában sem tudja zavartalanul levezetni azt a krízist, amelybe egy könyvkiadóvállalat üzleti szelleme sodorja a fiatal párt.

A könyvkiadóvállalat jubileuma alkalmával Dühren Pétertől kér regényt, hogy ezzel vonja a nagyközönség figyelmét a vállalat munkájára. Azt kívánja Pétertől, hogy olyan házassági történetet öntsön regényre, amely tragikus bonyodalommal végződik. Peter viszont olyasmiről tud írni, amit átél. Ezért zavarban van, hogy boldog fiatal férjeként, akinek a páratlan Terézke a felesége, „megrendelésre” tragikusvégű házasságról csevegjen a nagyközönségnek. Képtelen is megoldani ezt a feladatot, ezért felesége tudta s beleegyezése nélkül őszintén és leplezetlenül megírja saját házasságának boldog történetét.

A nyílt kísérkezés miatt nemcsak a regényben szerepeltetett barátai és barátnői, hanem felesége is hűséges inasa: Alfonz is megharagusznak rá. Barátai rábeszélésére a neheztelő fiatalasszony olyan szállodába költözik el, ahol a hölgyvendégekhez csak a magát szabályszerűen igazolt férjük nyer beocsátást. Péter látva a hatást, vissza akartja vásárolni az óriási példányszámban már könyvpiacra kerülő regényét. De erre néhány nap múltával már nincs szükség, mert a regény hősei a nagy sikert aratott regénnyel együtt a közönség kedvenceivé válnak. Legutoljára Terézke ébred rá arra, hogy semmi oka sincs a sértődöttség tovább játszani akkor, amikor férje őt legújabb regényében az igazi hitvestárs mintaképévé magasztalta föl.

A film mindvégig mulattató, fiatal házastársaknak különösen tanulságos, mert életből vett és helyes pszichológiai meglátásokon alapszik.

OLASZ PETER dr.

Új határidő az ebtartók jelentkezésére

A városi fogyasztási adóhivatal legutolsó felhívása alapján az ebtartók olyan nagy számban jelentkeztek az oltási bizonyítvány és az ebbárcák (védjegyek) kiváltása végett, hogy sokan nem kaphatták kézhez azokat. A fogyasztási adóhivatal ezért újabb határidőt állapított meg az érdekelt ebtartók jelentkezésére és pedig az A—F kezdőbetűsök f. hó 4-én, a G—K kezdőbetűsök folyó hó 7-én az L—R kezdőbetűsök folyó hó 9-én és az S—Z kezdőbetűsök folyó hó 10-én jelentkezhetnek az oltási bizonyítványok átvétele és az ebadó rendezése végett. Ezen határidő után a szabályszerű ellenőrzés során a gycpimesteri hivatal az ebtartási szabályrendelet ellenére tartott ebeket befoghatja. Nagyvárad, 1943. december 2. Práter József s. k., fogy. adóhivatali főnök.

Milyen munkalehetőségeket kínál a Munkaközvetítő?

(Nagyvárad.) A nagyvárad m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-utca 28. Telefon: 25—76) 1943. évi december hó 1-én kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 25 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:

1 szövőnö, 2 kocsis, 3 állandó háztartási alkalmazott, 2 mindenes szakácsnő.

Foglalkozást keresnek:

12 ipari szakmunkás, 17 gyári, bentartott és egyéb segédmunkás, 3 kereskedősegéd, 1 tisztviselő, 1 tisztviselőnő, 4 mindenes szakácsnő, 4 bejáró takarítónő, 1 állandó háztartási alkalmazott, 1 nevelőnő.

Betöltendő tanonc-helyek:

1 lakatos, 1 kegytárgy és papírárú kereskedő.

Elhelyezést kereső tanonc:

1 lakatos.

Foglalkozást kereső ipari szakmunkások:

Bádogos 1, borbély 1, cipész 2, gépész 1, gépkocsivezető 1, kovács 1, kőműves 1.

A közvetítés teljesen ingyenes. Munkakeresők személyesen jelentkezzenek.

RÁDIÓ

PÉNTEK, DECEMBER 3.
Budapest I.

10.15 Szórakoztató zene.
11.15 Kamarazene.
11.40 Somogyi Béla dr. orvosi előadása.
12.10 A Budapest honvéd őrszülőalj zenekara.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
15.05 A jótékony célú állami sorsjáték főnyereményének húzása.
15.50 A Magyar Revü Táncczenekar.
16.20 Nagy mesterek kis művei.
17.00 Magyar Népmuzsika.
17.30 Német hallgatóinknak.
18.00 Se szó, se beszéd — muzsika.
18.35 A zöldnadrágos lovag. Vigjáték.
21.00 Mindenből egy keveset.
22.40 Hegedülnek, szépen muzsikálnak.
23.20 Háik melódiák.

Budapest II.

19.00 Operettegyveleg.
20.15 Közvetítés a hevesmegyei bílapáti falvai templomból.
20.35 Simonyiné Gróh Klára hegedül.
21.00 Rónai András dr. előadása.
21.20 Újpesti Magyar Pamutipar Dalkör.

SPORT

Kétkapus edzéssel készült a NAC a Kispest ellen

Ezen a héten fokozott szorgalommal készül a NAC a vasárnapi mérkőzésre. A jövő héten ugyanis három kemény bajnoki csatát kell megvívnia s csakis a legkifogástalanabb erőnlétű együttes képes ezt a sűrített programot sikerrel végigküzdeni.

A NAC legutóbbi gyengébb teljesítményéről sok szó esett már s éppen ezen a nagy erőpróbán fog eldőlni, hogy visszaesésről van-e szó, vagy valóban csak annyit adott ki a csapat magából, amennyi éppen elegendő volt a szembenálló fél legyőzésére.

Tegnap kétkapus edzést tartottak a zöld-fehérek és az ellenfél ez alkalommal a MÁV csapata volt. Csak Bodola hiányzott az együttesből, üzleti elfoglaltsága miatt. A csapat kielégítően mozgott, szép összjátékkal törtek kapura és remek kidolgozású gólokat lőttek a fiúk. A kétkapus edzéssel még nem ért véget a munka, mert Rónay Ferenc edző még külön-külön is kezelés alá vette a játékosokat és alapos megdolgoztatással készítette elő a fiukat az őszi bajnokság hajrájára.

Edzés után beszélgettünk Rónay Ferenc edzővel és a csapat formája felől érdeklődtünk:

— A hosszú, izgalmas bajnokág végén meg vagyok a fiúk erőnlétével elégedve. Sok szó esett ugyan már arról, hogy a csapat nem mutatja azt a formát, amit várnak tőle. Pedig csak az történt, hogy az őszi bajnokság biztosítása végett az utóbbi mérkőzéseken nem a játék szépségére, hanem az eredményesre mentünk. Tavaly több ízben irták a lapok, ránk célozva, hogy a bajnokságot nem szép játékkal, hanem eredményes játékkal kell küzdeni. Hát most ehhez tartottuk magunkat.

A vasárnapi Kispest mérkőzés iránt igen nagy az érdeklődés. A jegyek már kint vannak az elővételi helyeken és a jobb helyekből már alig lehet kapni. Előreláthatólag jó időre van kilátás és ez esetben telt házra lehet számítani.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Feleség” csütörtökön és pénteken este

Feleség. Bókay nagyszerű vigjátékát csütörtök este bemutató bérlet keretében hozza színre a színház prózai együttese. Horváth Jenő rendezésében. Főszereplők: Lovasi Klári, Horváth Jenő, Bary Béla, Szógi Arany és Haraszthy Irén. A bérleti előadás pénteken este.

Szombaton délután egyneked 4 órakor **filleres helyárakkal** Jurik Julesi felléptével az **Artatlan vagyok** című kacagtató vigjátékújdonosság van műsoron.

Az utód. Bókay János nagy sikert aratott színjátékát szombaton este háromneked 7 órai kezdettel, köz-kívánatra ismét műsorára tűzte a színház.

Mikulás előadások gyermekek részére — tekintettel a megnyilvánult nagy érdeklődésre — vasárnap délelőtt 11 órakor és hétfőn délután egyneked 4 órakor lesznek. Szenczi-csós műsor! Fellépnek a társulat kedvencei! Sok móka, vidámság és kacagás! Jegyek elővételben már válthatók. „Ólesó helyárak”! A színház igazgatósága kéri a n. é. közönséget, hogy gyermekeik részére küldendő csomagokat **névvél és nézőtéri hely megjelölésével** lássák el és úgy adják át a színházi pénztárban.

Ólesó helyárakkal vasárnap délután **A két kapitány** kerül színre, míg vasárnap este háromneked 7 órakor rendes helyárakkal a **Fekete Péter** van műsoron.

Diszeloadás keretében Főméltóságú Kormányzó Urunk névnapjának megünneplésére hétfőn este háromneked 7 órai kezdettel **Katona József: Bánk bán** című történelmi drámája kerül színre. A „Bánk bán”

hétfőn bemutató bérletben, kedden este A-bérletben megy.

HETI MŰSOR:

Csütörtök este háromneked 7 órakor: **Feleség**, bemutató bérlet 10.

Péntek este háromneked 7 órakor: **Feleség**, A-bérlet 10.

Szombaton délután egyneked 4 órakor: **Artatlan vagyok**.

Szombaton este háromneked 7 órakor: **Az utód**.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Gyermekek Mikulás matiné**.

Vasárnap délután egyneked 4 órakor: **A két kapitány**.

Vasárnap este háromneked 7 órakor: **Fekete Péter**.

Pályázati hirdetés

Nagyvárad thj. Város Közlölet Szövetkezet 1944 január 1-től megüresedő pénztárosi állásra pályázatot hirdet.

Pályázhatnak kereskedelmi érettségivel vagy ennek hiányában a kettős könyvvitelben gyakorlati tudást szerzett erkölcsi és esetleg anyagi garanciát nyújtani tudó, kellő bizonyítványokkal rendelkező keresztény származású férfiak és nők.

Illetmény költségvetésileg biztosított havi 180 P alapfizetés és 3640—1943. M. E. rendelettel megállapított pótlékok.

Kérelmek bizonyítványokkal felszerelve Nagyvárad thj. Város Szövetkezet hivatalába (gróf Teleki Pál-utca 3. földszint) 1943 december 8-áig nyújtandók be.

Nagyvárad thj. Városi Közlölet Szövetkezet:

Dr. Soós István s. k.,

polgármester,

mint szövetkezeti elnök.

A kiadmány hitelcímül: Hankovits sk., szövetkezeti igazgató.

Három fiatalok követte el a sorozatos betöréseket Nagyváradon

Nagyvárad, december 2. Lapunk hétfői számában részletesen jelentettük, hogy egymásután nyolc esetben történt betörés a városban s a rendőrség erélyes nyomozást vezetett be az ügyben.

Ezt a nyomozást már kedden siker koronázta, amennyiben elfogott a rendőrség három fiatalkorut, akik beismerték, hogy a betöréseket ők követték el.

A tettesek B. Imre, T. Jenő és N. Sándor megjelölték a lopott értékek rejtekhelyét egy Légó pincében, ahol aztán nagyrésztben megtalálták a detektívek az eltűnt holmikát.

Csütörtökön délelőtt a rendőrség megkezdte a megtalált tárgyak visszaadását a károsultaknak.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Télikabát ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-tér 1. 910

Gyapjú vattelines női télikabát eladó. Teleki-u. 49. ajtó 2, délelőtt fél 12-től 4-ig. 170

Meteorkályha 76-os és kis dinamó eladó. Dankó Pista-u. 6. 171

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

51/2%-os kölcsönt 5 évi törlesztéssel folyósít a Nagyvárad Népszövetségi Hitelszövetkezet, Nagy Sándor-u. 5. szám. 153

Varrógépjavitás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23—30. 65

Menyasszony és koszorúleány művirág fejdíszek és kézicsokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-liget) sportpályánál.)

Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veszek Kies Béláné, Kossuth-utca 3. Telefon 27—88. 131

Kölcsön 5 éves, 5 és fél százalékos költségmentesen Hitelszövetkezetnél, Bethlen István-u. 6. kapható. 129

Állást nyec

Fiataltbb jól főző mindenest azonnal felvétetik. Andrassy Gyula-utca 47. 168

16—18 éves ifjakat keres Dreher-Hagenmacher Sörgvár. Jelentkezni lehet a váradszöllősi telepen 10—12 óra között. 169

Azonnalra keresek szakácsnét keresztény uriházhoz. Cim a kiadóban. 173

Kifutófiú vagy leány felvétetik: „Apolo” drogéria. 172

Állást keres

Keresztény tisztviselő, több évi irodai gyakorlattal állást keres január elsőjére. Cimeket a kiadóba kér. 159

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

A szerkesztésért felel: Dr. Paál Árpád főszerekesztő

Dr. Virág Jeromos igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. hőrforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dózsa utca 8. szám